

Wat God belooft, geeft Hij ook

Preek

Dienst 10 mei 2026

Voorganger: ds. Niels de Jong

Vorige week ging het vanuit psalm 27 over wachten op God. En in de preek ging het erover dat het niet de bedoeling is dat we maar zelf aan de slag gaan en vervolgens verwachten dat God ons daar dan bij moet helpen. Maar dat het de bedoeling is om te weten waar God aan het werk is en dat wij daar op aanhaken. Dus: eerst God en dan wij volgen. En het ging erover dat dit 'eerst God' wel kan betekenen dat we eerst hebben te wachten – en misschien wel langer dan gehoopt. Want God komt niet altijd gelijk en laat niet altijd gelijk als wij dat het moment vinden dat Hij van zich moet laten zien of horen.

Vandaag gaan we hierop door. Of je ergens op wacht en op blijft wachten – dan moet daar wel een reden voor zijn. Als je geen reden hebt om te wachten, dan geef je het op. Als je bijvoorbeeld wacht op de trein, maar je krijgt bericht dat alle treinen zijn uitgevallen en wel voor de hele week, dan geef je het wachten op. Of als je bijvoorbeeld wacht op een promotie naar een bepaalde functie, maar die hele functie vervalt – tja, dan geef je het op. Je hebt een reden nodig om te wachten. En een goede reden om te wachten is dat je iets is toegezegd, iets is je beloofd. Zeker als die toezegging, die belofte komt van iemand die je vertrouwt. Dan kun je het wachten opbrengen.

Vandaag gaan we daarover nadenken, over *die* reden om te wachten, een belofte. Eerst lezen we psalm 105 en halverwege de preek komt daar een tekst uit Handelingen 1 nog bij, een tekst die past in deze tijd, zo in aanloop naar Pinksteren.

Psalm 105: 1–9, Handelingen 1: 4–5

Afgelopen week was ik ergens en er werd gevraagd wie er mee zou eten. Het was tussen de middag, maar het was een warme maaltijd. Iemand sloeg daarom af met: nee, ik heb als principe dat ik tussen de middag niet warm eet. Die ander reageerde grappend: 'maar principes zijn er toch om overheen te stappen?'

Principes zijn er toch om overheen te stappen? Het klonk als iets dat vaker wordt gezegd – al kende ik m nog niet. Ik vond m eigenlijk wel grappig. En ja, soms is t ook een goed advies, want ja, als je al te streng en strikt voor jezelf bent, als je jezelf hele kleine dingen voortdurend ontzegt – ach, dan mag je soms best even wat makkelijker zijn. En je even iets veroorloven wat je anders niet zou doen, of iets minder aan de tijd vasthouden dan normaal, of zoiets... *Principes zijn er toch om overheen te stappen?* Het kan ook een heel

slecht of zelfs desastreus advies zijn. Als je bv geen alcohol meer drinkt, omdat je daar slechte ervaringen mee hebt, is het buitengewoon slecht idee om dit principe af en toe eens los te gaan laten. Of het principe om eerlijk te zijn tegen je klanten. Of trouw zijn in je vriendschappen. Vooral schadelijk om dan over je principes heen te stappen. Onder andere ook hierom: als je iemand wordt die makkelijk over zijn principes heen stapt, wordt je gewoonweg onbetrouwbaar, onberekenbaar, mensen kunnen niet meer op je aan, weten niet wat ze aan je hebben.

Dat geldt ook t.a.v. van God. Als Hij niet van de principes blijkt te zijn, dan wordt Hij onbetrouwbaar en onberekenbaar en dan weet je niet wat je aan Hem hebt. Nu is dat nog niet zo vanzelfsprekend om te denken dat God zich aan zijn eigen principes enzo houdt, dat Hij betrouwbaar is. Bv. in allerlei godsdiensten uit heden en verleden is de god of zijn de goden helemaal niet zo betrouwbaar, maar juist bijzonder wispelturig. En weet je dus helemaal niet goed wat je aan ze hebt. Misschien wel juist daarom (in het licht van al die wispelturige goden) dat in de bijbel zo vaak en zo stellig wordt beweerd dat God anders is, dat Hij juist trouw aan zichzelf is en trouw aan zijn eigen principes. En misschien om nog een andere reden wordt dit zo vaak en zo stellig gezegd – namelijk dat wij mensen zelf lang niet altijd trouw en betrouwbaar zijn. Daarom dat de bijbel steeds wordt benadrukt dat God het wel is. En dat Hij doet wat Hij belooft. Hij is trouw en betrouwbaar. Het wordt voortdurend over God gezegd – als een dikke rode lijn in de bijbel. Vast dus omdat het zo *niet*-vanzelfsprekend is.

Nu is het niet zo met de God van de bijbel dat Hij zich aan zijn eraan houdt als Hij eens een keer iets beloofd. Nee, God houdt zich aan zijn beloften, zelfs al heeft hij veel en vaak iets beloofd. Volgens een bepaald onderzoek worden er in de bijbel ruim 7000x door God beloften gedaan aan mensen. God belooft echt heel vaak iets. God is letterlijk een veel-belovende God.

En bij iemand die veel belooft, zou je kunnen denken dat die wel erg makkelijk dingen belooft. Zulke mensen heb je ook. Die beloven heel snel iets. 'Ik ga je morgen bellen', zeggen ze dan. Maar ze bellen morgen niet en daarna ook niet. Bij zulke mensen is het veelmeer een intentie, een voornemen. Maar ze vergeten wat ze gezegd hebben, ze veranderen van gedachten, of er komen andere dingen die hun aandacht vragen. En ze doen niet wat ze toegezegd hadden. Zo is het bij God niet. Vaak genoeg – zo ook in psalm 105 – wordt het woord 'zweren' erbij gebruikt. God belooft dingen zelfs met een eed erbij.

Dan zijn we bij psalm 105. Dat is een goed voorbeeld van hoe de bijbel spreekt over God, een veelbelovende God. In vers 8 staat er bv. 'Tot in eeuwigheid zal hij gedenken zijn belofte aan duizend geslachten'. En dat wordt dan in de rest van deze lange psalm uitgewerkt – er wordt verteld van het verbond dat God met Abraham sloot, waarbij God van alles beloofde aan Abraham voor zijn nakomelingen. En dat ook allemaal na kwam. Dat is het punt van deze psalm die zegt: kijk maar naar Zijn daden – Hij heeft gedaan wat Hij aan Abraham had beloofd. De eeuwen door is Hij niet vergeten wat Hij had toegezegd. Het ging er soms diep doorheen. Het duurde soms buitengewoon lang. Het ging anders dan gedacht. Maar God deed wat Hij had beloofd.

Je kunt je afvragen waarom God deze beloften deed. Ik kan niets anders bedenken dan liefde. Zoals de Engelse schrijver Chesterton schreef dat wanneer mensen verliefd worden hebben ze niet alleen de neiging om genegenheid te tonen, maar ook de neiging om beloften te doen. Ze voelen zich gedreven om veelbelovende uitspraken te doen, zoals bv: ik blijf altijd van je houden. Liefde doet beloven, want liefde wil dat de ander blijft, de relatie blijft, dat de verbondenheid blijft. En daarom doet liefde ook beloften. God is een God van liefde en vanuit zijn liefde doet Hij beloften.

Dat blijkt ook uit dat verbond met Abraham waar psalm 105 over spreekt. Als God dat verbond sluit – wij zouden zeggen een officiële overeenkomst – dan is dat geen overeenkomst met wederzijdse rechten en verplichtingen. Nee, bij dat verbond met Abraham deed God de toezeggingen. Eenzijdige verplichtingen. God verplichtte zichzelf, onvoorwaardelijk. God begon er dus niet mee om er iets voor terug te krijgen – nee, God begon ermee omdat Hij wilde geven. Uit liefde dus.

Kortom, psalm 105 herinnert aan dit aspect van God, aan zijn trouw, aan zijn betrouwbaarheid, aan dat Hij doet wat Hij beloofd – en dat je op God dus aan kunt. De eeuwen door hebben mensen dit nodig gehad, om hieraan herinnerd te worden. Maar wij ook zeker. Zeker als t gaat over wachten op God. Om niet zelf maar te gaan zitten regelen in het leven, onze eigen gang te gaan, naar onze eigen ideeën te leven of naar andermans ideeën. Maar te wachten op God. Om eerst van God te willen zien of horen of merken – om vervolgens daarbij aan te sluiten. Iets dat we lastig vinden om allerlei redenen – omdat we ongeduldig kunnen zijn, omdat we denken zelf alles ter hand te moeten nemen, omdat we de illusie hebben dat alles van ons afhangt, omdat we God nooit opgemerkt hebben, omdat we geen idee hebben waar we God dan kunnen horen of zien. Ze hebben we allerlei redenen om niet te wachten.

En daarom krijgen we hier een reden om te wachten op God. Hij is trouw, betrouwbaar en belooft veel en komt dat na. De bijbel door komt Hij zijn woorden na. Bv. wat Hij aan Abraham beloofde – die lange psalm 105 vertelt hoe God dat in die eeuwen daarna waarmaakte. Om zo duidelijk te maken: op deze God kun je aan. En dat kunnen we allemaal wel gebruiken zo'n verzekering. En ik zou zeggen – we kunnen dat helemaal gebruiken zo'n extra verzekering als we te maken hebben gehad met mensen die niet trouw en betrouwbaar bleken. En zo'n extra verzekering kunnen we ook zeker gebruiken als we terecht zijn gekomen in lastige of moeilijke situaties. Of in momenten dat God soms ver weg lijkt. Of als Gods bedoelingen helemaal niet uit lijken te komen. Zeker dan ook. Dan is een psalm als psalm 105 – en heel veel andere psalmen trouwens – ons gegeven om toch te blijven hopen op God – wat de gegeven omstandigheden ook zijn. Ook het lied na de preek is zo'n lied – dat ons wil verzekeren van Gods trouw en betrouwbaarheid.

Met dit in ons achterhoofd – dat God een betrouwbare God is, die doet wat Hij belooft en dat dat onze reden is om op God te wachten – gaan we naar de tekst uit Handelingen 1. Een tekst die we vorige week ook al kort bespraken. Een tekst waarin Jezus zijn volgelingen vraagt om te 'wachten op de belofte van God'. En dat ging over een belofte die ergens voor toen en daar was, maar ook voor ons hier en nu. En het is niet zomaar een belofte, het gaat over iets buitengewoon groots. Een geschenk dat alle verschil maakt.

Maar wat is deze belofte dan? Laten we tekst even helemaal lezen. 'Ga niet weg uit Jeruzalem, maar blijf daar wachten tot de belofte van de Vader, waarover jullie van mij hebben gehoord, in vervulling zal gaan. Johannes doopte met water, maar binnenkort zullen jullie gedoopt worden met de heilige Geest' (Handelingen 1: 4, 5). De belofte gaat dus over de heilige Geest. Over gedoopt worden met de heilige Geest. En de vergelijking wordt gemaakt met de doop van Johannes. Dat was een doop voor mensen die een nieuw begin wilde maken, een nieuwe start, anders wilden leven, beter. Zoiets is het met de Geest ook – alleen veel krachtiger. Gedoopt is namelijk letterlijk ondergedompeld. Dus niet zoals vorige week hier kinderen werden gedoopt, gewoon drie keer een beetje water. Nee, een stroom water, een stortvloed, een enorme regenbui, daar kun je beter aan denken. Op die manier zal de heilige Geest komen, zegt Jezus dus. Dat is niet iets nieuws dat Jezus toevoegt, nee, het is de belofte van de Vader. Bijvoorbeeld bij de profeet Joel: 'ik zal mijn geest uitgieten'. Of bij de profeet Jesaja waar ook gezegd wordt dat God Zijn Geest zal uitgieten 'als water op dorstige grond, waterstromen over het droge land'. En bij de profeet Ezechiël klinkt het: 'ik zal mijn geest over het volk van Israel uitgieten en mijn gelaat niet meer voor hen verbergen'.

Allemaal oude beloften. Stellig en zeker. Maar ook weer niet helemaal duidelijk hoe en wanneer precies. En Jezus zegt dan daarover: 'maar nu is het moment aanstaande. Deze belofte van de Vader gaat nu bijna in vervulling.' En de belofte kwam uit, want een dag tien later komt de heilige Geest – het gaat inderdaad als een stortbui. Het is overvloedig. Het is overweldigend.

Maar wat is die Geest dan die komt? Daarvoor moet je de rest van Handelingen lezen. Dan zie je wat de Geest brengt – mensen die God leren kennen. Mensen die een nieuw begin kunnen maken in hun leven. Er gebeuren tekenen en wonderen. Dingen gaan ook heel anders dan gepland. Mensen raken bevrijdt. Mensen veranderen, gaan delen. Mensen raken in vuur en vlam voor Jezus. Mensen raken verbonden aan elkaar. Mensen worden mensen met een diepe vreugde in zich – die zelfs niet af te pakken is als ze allerlei tegenwerking krijgen. Dit soort dingen brengt de heilige Geest blijkbaar.

En dat was allemaal niet alleen voor toen en daar, in de begintijd van de kerk. Nee. Het is ook voor nu te verwachten. Want we leven nog altijd in het tijdperk van de heilige Geest zou je kunnen zeggen. En de Geest doet nog altijd zulke dingen en nog veel meer. Maar die Geest is niet op te roepen, af te dwingen of te organiseren. Het gaat erom dat je erop wacht. Beter nog zoals psalm 105 dat noemt: 'zie uit naar de Heer'. Er naar uitzien dus. Hoe dit werkt, kunnen we misschien nergens beter leren dan van kinderen. Zoals die naar hun verjaardag kunnen uitzien. Want een verjaardag heeft voor hen de belofte van kado's, van taart, van mensen die speciaal voor hen komen. En ze kunnen er naar uitzien, reikhalzend. Dat is geen afwachten, maar verwachten. En ze weten t zeker, er is geen twijfel – op die verjaardag komt t het goed. Dat is hun dag.

Zo wachten – dat is denk ik voor ons nog altijd de bedoeling. Uitzien dat de Geest komt. Vol verwachting, vol vertrouwen. Wetend dat de Geest wel komt. En je gaat er om vragen. Daar had Jezus ook toe aangemoedigd. Wie vraagt zal gegeven worden. En Hij had aangemoedigd om vooral te blijven aandringen. Hij maakt de vergelijking met aardse vaders die nogal eens tekort kunnen schieten, maar toch hun kinderen goede dingen geven 'hoeveel te meer zal de Vader in de hemel dan niet de heilige Geest geven aan wie erom vragen?' Iedereen weet hoe kinderen kunnen aandringen – zeker met een verjaardag op komst. Zo vragen is een teken dat je het graag wilt. Zo mogen wij blijven vragen om de Geest, als teken dat we het echt graag willen. Jezus moedigt ons er toe aan. Dus wie je ook bent, of je al gelovig bent of nog niet, of je al veel van Gods Geest hebt ervaren of weinig – ik hoop dat deze preek je aanmoedigt om te vragen en te blijven vragen om de Geest.

En dat is iets van opnieuw en opnieuw, je leven door. Weer de vergelijking met een kind. Er is geen kind dat zegt: ik ben vorig jaar al jarig geweest, dus voor mij is t inmiddels wel mooi geweest; ik verwacht dus niet zoveel meer. Nee, dat zouden we gek vinden. Dan zouden we juist denken dat vorig jaar niet zo mooi was. Anders had het kind er wel meer naar uitgezien. Want normaal is het dat, juist omdat vorig jaar zo goed was, kinderen er opnieuw naar uitkijken. Juist vorig jaar geeft hen het vertrouwen dat het dit jaar weer zo mooi zal zijn.

Zo is het ook met uitzien naar de Geest. Als je er iets van geproefd hebt, hoop je er alleen maar meer op. Als je er iets van gemerkt hebt, wil je niet meer zonder de Geest van God. En aan het eind van de preek is er één ding dat ik je wil meegeven. Misschien om over na te denken voor jezelf. Of er eens over te hebben met anderen. Iets om over na te denken.

Dat is dit: zien we zo uit naar de heilige Geest? Zitten we daar wel echt op te wachten? Willen we er wel op wachten? Want het is natuurlijk zo dat de mate waarin je ergens naar uitziet, zegt ook iets over hoe belangrijk je het vindt. Hoe lang je ergens op wilt wachten, zegt iets over hoe waardevol je het vindt.

En zo vlak voor Pinksteren is de vraag of we die Geest de moeite van het wachten waard vinden. Of we er naar uitzien, omdat het zo waardevol voor ons is – of niet. Of we er om vragen – of niet.

Ik weet – we horen dit vandaag de dag in een wereld waar zoveel andere dingen worden beloofd. En we kunnen zomaar gaan denken dat die andere dingen het meer waard zijn om op te wachten: een promotie, een huis, een baan, meer spullen, een partner, een vakantie, een bepaald succes. Allemaal niet per se slechte dingen – maar is dat wat we werkelijk het meest naar hebben uit te zien?

Vandaag, in aanloop naar Pinksteren, worden we op iets anders gewezen. Iets waardevollers. De Heilige geest. Want niets geeft zoveel vervulling als de Geest. Want de Geest is God zelf. De Geest geeft de werkelijke vreugde. Echte doorbraken. Werkelijke vrijheid. Echte verbinding. Met die Geest is zoveel meer mogelijk. Met en door die Geest worden de dingen mooier en beter dan wat de wereld ook maar te bieden heeft. Met en door die Geest wordt jij zelf mooier en beter. Komen er nieuwe dingen. God heeft die Geest gegeven en wil die geven – niet te zuinig ook.

De belofte van de Geest ligt er.

De vraag is of wij er naar uitzien. Of we die heilige Geest echt willen. Er op kunnen en willen wachten. Of we er om vragen en blijven vragen.

Deze twee weken voor Pinksteren laten vaak zomaar zien of dat zo is – of niet.

Amen.